

DOSSIER INDUSTRIALS I POLÍTIQS, JAUME VICENS VIVES I LA CATALUNYA DEL SEGLE XIX

Editorials

José L. Martín Ramos (Universitat Autònoma de Barcelona)

Ara fa nou anys l'aleshores director del Departament d'Història Moderna i Contemporània, el professor Francesc Espinet, va tenir la iniciativa de promoure una revista exclusivament electrònica del Departament. El seu objectiu era, sobre tot, difondre l'activitat de recerca dels professors del Departament, però també es volia obrir la revista a col·laboracions externes. Al 2003 hi havia molts pocs exemples i la nostra manca d'experiència, començant per la tècnica, era absoluta. En aquest sentit, fou una activitat pionera, dins i fora del Departament. No sabíem el que duraria, i finalment ha estat prou temps, sortint cada any, com per permetre'ns fer un salt endavant en un futur immediat.

Per a la supervivència de la revista ha estat imprescindible el treball tècnic, primer de Roger Bonastre, llicenciat d'Història per la nostra Facultat, després de Maria Antònia Martí Escayol, professora de l'àrea de Moderna, i finalment d'Elena Fernández, tècnica del Departament. Tots ells han fet aportacions sense les quals la revista hauria encallat. En Roger la va posar en marxa, al mateix temps que aprenia a fer-ho. Maria Antònia Martí Escayol li va donar una nova cara amb un millor disseny i un millor funcionament tècnic. A l'últim, Elena Fernández ha consolidat en aquest funcionament tècnic, fins al punt de convertir-la en referència d'altres revistes electròniques, que li han demanat assessorament.

El lector comprovarà la participació dels professors en el consell de redacció i per mitjà dels seus articles. A tothom el nostre agraïment així com a tots els que han col·laborat en articles, ressenyes, debats i entrevistes. La seva estructura va anar madurant en el temps. S'ha consolidat un nucli central, el dossier, que hem anat dedicant a diversos temes: la transició a Espanya, l'Àsia oriental, la Guerra de Successió, la Guerra del Francès, les dones durant les guerres antinapoleòniques a la península Ibèrica. La miscel·lània d'articles ha estat, com correspon, variada, amb una seixantena d'aportacions; alguns d'aquests articles figuren ja als repertoris bibliogràfics d'articles i llibres publicats en el suport tradicional de paper.

No ha estat, ni de bon tros, una feina endebades des del punt de vista científic. En

els darrers anys hem aconseguit una subvenció regular de la Universitat Autònoma de Barcelona, el que ja per si mateix parla del nivell assolit i de la seva regularitat de la publicació. Es té una altra prova del nivell assolit en el fet que la revista hagi estat inclosa en les bases de dades bibliogràfiques i que figurei a LATINDEX amb la xifra de 31 criteris complets. Tot això ha suposat un capital col·lectiu acumulat, que és el que ens permetrà ser encara més ambiciosos en el futur.

Manuel Santirso (Universitat Autònoma de Barcelona)

Medievalista de formació, generalista per afany de comunicar, Jaume Vicens Vives va abocar-se abocar a l'estudi del segle XIX amb la seva passió característica els últims anys de la seva vida. En va ser el primer producte d'entitat el llibre *Industrials i polítics del segle XIX*, que va aparèixer el 1958 i durant molt de temps ha estat l'única síntesi que explicà l'entrada –més aviat la irrupció– de Catalunya a la contemporaneïtat.

Aquest llibre singular ha fet el paper de vincle a l'Any Vicens per al nostre Departament i per a la Universitat Autònoma de Barcelona, que també hi han contribuït amb dues exposicions bibliogràfiques, virtual i real, i amb la plana web de la commemoració, a càrrec de Maribel Cuadrado (<http://pagines.uab.cat/anyvicensvives>).

Al seu torn, el contingut de l'obra i una tria de texts complementaris aplegats en un dossier (disponible a <http://jornades.uab.cat/vicensvives/content/recull-de-textos>) havia de servir-nos com a punt de partida per avaluar quant i com havia evolucionat la historiografia sobre el XIX català després de Vicens i en quina direcció s'havia mogut. Per tant, es tractava molt menys de comprovar la vigència de la tasca de l'historiador gironí que de resseguir fins al present els camins que havia obert.

El dossier inclòs en aquest número d'*HMiC* recull una versió escrita de les intervencions de la primera part d'aquell intent, aquelles que avaluaren les aportacions de la història econòmica i social de Catalunya aparegudes arran i després d'*Industrials i polítics*. Lamentem no poder-vos oferir la transcripció de la conferència inicial de Miquel Àngel Marín Gelabert ("Jaume Vicens i la història contemporània") ni, sobretot, els testimonis directes de la seva experiència amb Vicens que ens van transmetre a la taula rodona vespertina Montserrat Llorens, autora de les biografies sobre les que bastí inicialment *Industrials...* i Casimir Martí, un deixeble de Vicens que ha explorat algunes parcel·les de la història social on el mestre no va tenir temps d'entrar.

Tots dos van coincidir amb els ponents a ponderar Vicens i la seva transcendental aportació en els seus justos termes, no pas a lloar-lo de forma acrítica. Havia de ser així, perquè aquesta jornada acadèmica al voltant d'*Industrials i polítics* buscava comprendre el seu autor i establir-ne el lloc en una tradició historiogràfica, la catalana, de què va formar part destacada. En definitiva, a acostar-s'hi amb la barreja de respecte, curiositat i esperit crític que constitueixen la seva millor herència. El lector jutjarà si l'objectiu s'ha aconseguit.

